

Financiële analyse van de intercommunales die onder het toezicht staan van het Waals Gewest - Eerste driejaarlijkse verslag over de rekeningen 2017 tot 2019

Het Rekenhof bezorgt het Waals Parlement zijn eerste driejaarlijks verslag met daarin een financiële analyse van de intercommunales die onder het toezicht staan van het Waals Gewest. Het verslag overloopt de door bedrijfsrevisoren opgestelde certificeringen van de statutaire en geconsolideerde jaarrekeningen van de Waalse intercommunales voor de boekjaren 2017 tot 2019, en het analyseert ook hun financiële situatie in die periode.

De analyse berust op de jaarrekeningen, de beheerverslagen van de raad van bestuur, de certificeringsverslagen van de bedrijfsrevisoren en de specifieke verslagen over de participaties die de intercommunales die onder het toezicht staan van het Waals Gewest moeten bezorgen aan het Rekenhof.

Op 31 december 2020 had het Rekenhof iets meer dan de helft van de voor elk boekjaar vereiste documenten ontvangen, maar soms slechts partieel. Om die situatie te verhelpen, heeft het Rekenhof de balanscentrale van de Nationale Bank van België geconsulteerd.

De jaarrekeningen van de intercommunales werden enkel gecertificeerd door bedrijfsrevisoren, aangezien het gewestelijk controleorgaan waarin het decreet van 19 juli 2006 voorziet, nog niet is opgericht.

Wat de verslagen van de bedrijfsrevisoren betreft, heeft het Rekenhof de volgende vaststellingen gedaan:

- de bedrijfsrevisoren hebben een oordeel zonder voorbehoud geformuleerd over de geconsolideerde jaarrekeningen van de zeven intercommunale holdings;
- in verband met de statutaire rekeningen van de 82 intercommunales formuleerden de bedrijfsrevisoren in 2019 twee onthoudende verklaringen omdat de bevestigingsbrief en een aantal verantwoordingsstukken ontbraken die onontbeerlijk zijn voor de certificeringsopdracht. Per jaar formuleerden ze ook een oordeel met voorbehoud voor 12% van de rekeningen. De oordelen met voorbehoud berusten in essentie op de manier waarop de voorzieningen worden aangelegd, het ontbreken van waardeverminderingen, te lage kostenramingen, het risico aangaande de bestendigheid van de onderneming en, voor de ziekenhuisintercommunales, de impact van inhaalverrichtingen die in de algemene boekhouding worden geregistreerd op basis van het budget van financiële middelen van de ziekenhuizen, terwijl dat voor elk betrokken jaar nog niet definitief is vastgesteld door de FOD Volksgezondheid.

De financiële analyse die het Rekenhof maakte van de intercommunales omvat een sectoranalyse, de analyse van een steekproef met intercommunales waar de financiële risico's groter zijn, en de analyse van de verslagen over de participaties van de intercommunales.

Uit de sectoranalyse komt naar voren dat de financiële risico's groter zijn in de sectoren « afval », « diversen » en « medisch-sociaal », wegens hun schuldenlast en hun verliezen. Als gevolg daarvan moeten de partners herhaaldelijk tussenkomen om de tekorten aan te zuiveren. De financiële risico's zijn minder groot in de andere sectoren, waardoor zij hun activiteiten globaal gezien kunnen voortzetten zonder telkens hun partners om een tussenkomst te moeten vragen.

De financiële analyse van de 82 intercommunales spitste zich toe op elf intercommunales waar de financiële risico's groter zijn. Zij vallen voor het merendeel onder de sectoren « medisch-sociaal », « afval » en « financiën ». Er is bij hen sprake van een negatieve thesaurie, een aanzienlijke schuldenlast, onvoldoende autofinancieringscapaciteit en verliezen op het einde van het boekjaar. Bij ontstentenis van tussenkomsten door derden zou hun financiële situatie drastische bezuinigingen en een verregaande reorganisatie of herstructurering vereisen.

In verband met de verslagen over de participaties van de intercommunales stelt het Rekenhof vast dat de Waalse regering nog altijd geen besluit heeft genomen dat bepaalt aan welke voorwaarden qua vorm en inhoud het specifieke verslag over de participaties moet beantwoorden dat de intercommunales dienen op te stellen. Voor elk boekjaar heeft meer dan 60 % van de intercommunales die zo'n specifiek verslag over hun participaties dienden op te stellen, dat verslag niet aan het Rekenhof bezorgd. De voorhanden zijnde verslagen zijn bovendien heterogeen. Daarom beveelt het Rekenhof de regering aan het ad hoc-besluit te nemen waarin het Wetboek van de plaatselijke democratie en de decentralisatie voorziet.

Tot slot stipt het Rekenhof aan dat bij de zeven intercommunale holdings die een geconsolideerde rekening moeten voorleggen, de financiële risico's groter zijn bij Enodia.